

צביקה ברוט, נעם ברקן

24 שעות | ידיעות אחרונות | 25.5.2011 **4**

עונשי מאסר וקנסות בגובה של עשרות אלפי שקלים נגד נשים שהתלוננו כי בעליהן היכו אותן ותלנתן התבררה כשקרית. את הצעת החוק הזאת מתכוונת ח"כ יוליה שמאלוב ברקוביץ' להציג היום בכנסת. ארגוני הנשים בתגובה: "אנחנו מצפות מנבחרות הציבור לטפל בבעיות האמיתיות ולא לעסוק בפופוליזם ובפרסום"

מכה שלא בחוק

ברת הכנסת יוליה שמאלוביץ' ברקוביץ' (קדימה) לא מוזתרת. אחרי שירתה אש וגופרית על הארגונים הפמיניסטיים ועל הווגות החד מיניים, היא מצאה קורבן חדש: נשים שהתלוננו כי בעליהן תקפו אותן, ותלונתן התבררה כשקרית. הבוקר, בכינוס מיוחד שתקיים במשכן הכנסת, היא מתכוונת להגיש הצעת חוק שקובעת כי בפעם הבאה שאישה תגיש תלונה שתתברר כתלונת שווא, היא תשלם את המחיר.

והמחיר, לדבריה, יהיה גבוה במיוחד: 15 אלף שקל כפיצוי למדינה בגין החקירה המיותרת, כעשרת אלפים שקלים לפחות לגבר אותו תבעה, ובנוסף יוכל בית המשפט לשלוח אותה למאסר, בהתאם למספר שנות המאסר שהיו נגזרות על בעל האם היה מורשע בעבירה עליה התלוננה.

אמנם לא נמצא אף חבר כנסת שהיה מוכן להצטרף ליוזמה של שמאלוביץ' ברקוביץ' – חלקם הגדירו אותה כ"הצעה בווייה", וגם אלה שתומכים בה בשקט מסבירים ש"זו התאבדות פוליטית" – אבל היא לא נרתעת. "זו מלחמה על האיום הקיומי החמור ביותר על החברה הישראלית", היא אומרת. אז תשכחו מהאיום האיראני, מהטיי"לים של החיובאללה ומהאיומים של אל קאעידה. מי שמאיימים על קיומה של המדינה אלו בכלל ארגוני הנשים. "הארגונים הללו גורמים רק נזק לנשים, אבל אנשים מפתחים פחד מוות להתעמת איתם", היא מסבירה. "אלו ארגונים רדיקליים, בדרך כלל ארגוני שמאל, והם לא מייצגים אף אישה שפויה. הפעילות שם הן נשים קיצוניות,

שרוצות להפוך את הפמיניזם לכלי שליטה במין אחר. הם מהווים איום אסטרטגי על החברה היהודית ועל המדינה".

לא הנזמת קצת?

"ממש לא. הן בריוק כמו האיראנים, אבל הפוך: הן עושות לגברים את מה שעושים לנשים באיראן. הופכים אותם למוקצה. הרם של הנשים שנרצחו בידי בני זוגן הוא על ראשן של הנשים שהתלוננו תלונת שווא. מרוב תלונות שווא לא יודעים איפה נמצאת האמת, ובסוף נשים נרצחות כי לא מטפלים במי שבאמת זקוקה לזה. האחריות לכך נמצאת על ארגוני הנשים, שמאמינים שלא צריך את הגבר כדי לנהל משפחה".

"הפמיניזם השפוי"

שמאלוביץ' ברקוביץ' אינה חוששת להאשים גם את המעגל שעוטף את הנשים המתלוננות: עורכי הדין, עובדי הרווחה ובני המשפחה. "יש עורכי דין ומקורבים נוספים שממש מנחים את האישה להשתמש בתלונה ככלי סחיטה נגד בעל. הם מכירים את הנוהל, ויודעים שלא יעשו לה כלום כשהיא תבטל את התלונה או שהתיק ייסגר. כיום, מאז שנת 2003, ישנה הנחיה של הפרק"ל לישות שלא לפעול נגד נשים שהתלוננות שלהן נסגרות.

"המטרה שלהם הייתה נכונה, לעודד נשים להתלונן, אבל בפועל הם יצרו קטסטרופה. הרי גבר אלים, שבאמת פוגע בנשים וילדים, צריך להיוקב בבית סוהר. אני רוצה לראות גבר מכה שיעז לעמוד מולי. אבל העובדה שבאופן גורף המדינה אינה חוקרת נשים שמעלילות תלונות

שווא, גורמת לפגיעה בנשים השפויות שאותן אני מייצגת. אני מנסה להרים את נס הדגל של הפמיניזם השפוי, האמיתי".

אז ההצעה שלך היא למעשה מהפכה פמיניסטית מית חדשה?

"לא חדשה, אלא המהפכה הפמיניסטית האמיתית. הרי למה היום, במאה ה-21, שברה של אישה נמוך יותר משכרו של גבר באותו תפקיד? כי ארגוני הנשים לא מתעסקים במאבק האמיתי, אלא רק בצ'הוב ובנושאים שמביאים להם כותרות". שמאלוביץ' ברקוביץ' מתכוונת להתייצב היום ככנסת עם שורת גברים שעברו לדבריה את החוויה הקשה על בשרם, ונאלצו להתמודד עם תיקים על תקיפה שבסופו של דבר נסגרו בלא כלום. אחר מהם הוא שלמה וכל השמות בכתבה בדו"ס), מרצה בכיר באקדמיה, שהתעורר בוקר אחד וגילה שאשתו, עימה היה בהליכי גירושין, הגישה נגדו תלונות על עבירות תקיפה ואיומים. "במשך עשר שנים היו נגדי עשרים תלונות, שכולן נסגרו בסופו של דבר", הוא אומר. "אני אדם נורמטיבי, בעל עבודה מכובדת, ומעולם לא ביקרתי אפילו בבניין תחנת משטרה, ופתאום נפתחים נגדי תיקים פליליים. זו טראומה שבכלל אי אפשר להבין. אנשים התרחקו ממני, איברתי את העבודה ונאלצתי להסכים בליות ברירה לצווי הרחקה מהילד שלי, כי אחרת היו מכניסים אותי למעצר. קיבלתי את חיי בחזרה ברגע שכל התלונות נסגרו. אבל הבעיה היא שאז גיליתי שאני מחוסר עבודה וחברים, וצריך לנסות מחדש את החיים שלי".

שלמה אמנם ברק את האפשרות להגיש תביעה נגד אשתו, אבל הבין שהקרוב אבדו. "החוק לא

מכיר במצוקה שלי, וחוק מזה היא אמה של הילד שלי. אין לי עניין בנקמה ואין לי עניין להכניס אותה לכלא. מצד שני היה ראוי שהיא תצטרך לשלם אם מתברר שהיא שיקרה. אני איברתי את המעמד המקצועי שלי ואת העבודה, ולה לא קרה כלום".

"השוטרים דפקו בדלת"

קורבן נוסף, ששמאלוביץ' ברקוביץ' נתנה לנו את מספר הטלפון כדי לשוחח איתו, הוא דניאל יומיים אחרי שהודיע, לדבריו, לאשתו שהוא מער נין להיפרד, וביקש לפתור בהסכמה את סוגיית המשמורת המשותפת על הילדים, התייצבו שר טרים במקום עבודתו. "הם הודיעו לי שאני עצוה והתחלתי לצחוק, כי חשבתי שמדובר בבדיחה", הוא מספר. "אני עובד הרבה עם שוטרים, וחשבתי שמישהו מהחברה שלח אותם. גם כשהם אמרו לי שאני חשוד בתקיפה ואיומים של אשת, לא נפל לי האסימון. רק כשמצאתי את עצמי יושב מול החוקר הבנתי שאני בבעיה רצינית".

אשתו של דניאל, כך גילה לאחר כמה שעות מיהרה לגשת למשטרה ולהתלונן – לדבריו, בעצת משפחתה – שהוא נהג להכות אותה, ואיים עליה שלא תעזוב אותו. "זה אכזר, אני זה שביקש להיפרד ממנה", הוא אומר, "אבל העובדות לא עניינו איש. רשויות החוק קיבלו את התלונה שלה, שהייתה מלאה בחודרים, כאילו מדובר בתורה מסיני. התייחסו אליה כמסכנה,

צילום: תומר יוקן

מזדהה עם הגברים. יוליה שמלוב-ברקוביץ'

במשפחה. אנחנו מצפות מנבחרות הציבור שלנו לטפל בבעיות האמיתיות של הנשים, ולא לטפל בבעיה שאינה קיימת רק לצורך פופולזים ופרסום כזה או אחר עבור אותה חברת כנסת.

"הצעת החוק של ח"כ שמאלוב-ברקוביץ' הינה הצעה חסרת אחריות, חסרת בסיס ועלולה להשית תוצאות הרסנית הן מבחינת הנפגעות והן מבחינת האינטרס החברתי המובהק שעניינו מיגור תופעות המזרות של אלימות מינית, באמצעות עידוד נשים נפגעות להגיש תלונה למשטרה, אומרת עו"ד ליאת קליין, יועצת משפטית של איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית. לדבריה, הצעת חוק כזו תגרום לנשים לחשוש מהגשת תלונה במשטרה. "חשוב להרגיש כי אין רב" כזה תלונות שזוא ככל שמדובר בתיקי תקיפה מינית. מחצית מתיקי עבירות המין אמנם נסגרים, אבל הרבר נובע מקושי להביא ראיות מעבר לכל ספק סביר. יש ליזכר גם שמרבית הנפגעות אינן מתלוננות במשטרה.

"הצעת חוק זו מערימה קושי נוסף על הנפגעות, שייאלצו בנוסף לפגיעה המינית שהן, והש" לכותרת ההרסניות, ובנוסף לקשיים שמומן להן הוליד הפלילי, להתמודד גם עם ניסיון להוכיח שתלונתן אינה תלונת שזוא. במקום לייעל את האכיפה ולסייע במלחמה בתופעת הפגיעה המינית המאיימת על כולנו, באה הצעת חוק מסוכנת זו, ומעבירה מסר בעייתי, שעשוי להרתיע נפגעות מלהתלונן ובכך עלולה לפגוע באינטרס החברתי של מיגור האלימות המינית".

מסכת ייסורים, אומרת יוכי פלו, יושבת ראש ויצי" ישראל. "הצעות חוק מהסוג הזה רק יקשו יותר על נשים נפגעות אלימות במקום לעודד להן. תקיפה אמורה לעודד נשים להתלונן ולא להרתיע אותן".

גם רינה בר טל, יושבת ראש שדולת הנשים ביישראל הביעה תרעומת קשה על הצעת החוק המ"תגבשת: "שדולת הנשים בישראל רואה את עצם הרצון להעלות הצעה, לפיה נשים מתלוננות, כביכול, לשזוא על אלימות, כהצעה של 'הפוך על הפוך'. המחשבה שנשים משקרות או מעלילות, פסולה. הצגת נשים באור השלילי פוגעת בנשים ולא מקדמת אותן, והרי אנחנו מצפות מחברות כנסת שתייצגנה אותנו במצוקות הגדולות שאנחנו כנשים נמצאות בהן בכל הנוגע לאלימות נגד נשים, רצח נשים על ידי בני זוגן ואלימות

והפכו אותי לתשוד מסוכן. ישבתי יומיים במעצר עד שבית המשפט הורה לשחרר אותי. בסופו של דבר התיק נסגר בלי כלום, ואשתי לא התבקשה לתת דין וחשבון על התלונת שלה. כיום המאבק על הילדים עדיין נמשך, ואני איבדתי את העבור הזה, לא מעט כסף, ואת הכבוד העצמי שלי. כל מי ששמע על המעצר שלי עדיין חושד שאולי בכל זאת עשיתי משהו".

דבריה של שמאלוב-ברקוביץ' עוררו תרעומת גדולה בקרב ארגוני הנשים. "המציאות בישראל כיום היא שנשים מפחדות להתלונן על אלימות מצד בני הזוג, וגם כשהן מתלוננות, הן עוברות

"הדם של הנשים שנרצחו בידי בני זוגן הוא על ראש הנשים שהתלוננו תלונת שזוא. מרוב תלונות שזוא לא יודעים איפה האמת, ובסוף נשים נרצחות כי לא מטפלים במי שבאמת זקוקה לעזרה"